

مرکز ملی تحقیقات راهبردی آموزش پزشکی

اولویت بندی پژوهش در آموزش پزشکی بر اساس سوالات و روش های پژوهشی:

اولویت اول

۱-۱ تحلیل سیاسی آموزش (Educational Policy Analysis)

نمونه ای از سوالات :

○ آیا سیاست آموزش "X" برتر از سیاست آموزشی "Y" می باشد؟

مثال: گرفتن دانشجوی پزشکی از مقطع لیسانس بهتر از دیپلم است؟

روش پژوهشی پیشنهادی:

○ تحلیل مشکل (Problem analysis)

○ تحلیل موقعیت (Situation analysis)

○ تحلیل جوسیاسی (Political analysis)

○ مطالعه امکان پذیری (Feasibility study)

○ تحلیل هزینه گزینه های مختلف سیاسی (Cost analysis of policy options)

○ تحلیل مطلوبیت یا تناسب راه حل (Solution Appropriateness Analysis)

یا نقد گزینه ها (Option appraisal)

۱-۲ تحقیقات سنتتیک (Research Synthesis)

نمونه ای از سوالات :

○ ما در حال حاضر در مورد آموزش روش "X" یا "Y" چه می دانیم ؟

○ در مطالعات به ظاهر مشابه، چگونه می توان نتایج نامتناقص را شناسایی و آدرس دهی نمود؟

مثال: ما در مورد اثر بخشی **problem base learning** در **ambulatory teaching** چه می دانیم؟

روش پژوهشی پیشنهادی:

○ مرورهای نظاممند (Systematic Reviews)

○ متاآنالیز (Meta-Analysis)

○ متا اتنوگرافی (Meta Ethnography)

○ مرور نقادانه (Critical Review)

○ سنتز تفسیری نقادانه (Critical Interpretive Synthesis)

○ مدل سازی/ساخت نظریه به روش واکرواوانت (Model Building / Theory Construction (Walker Avant)

۱-۳ ارزیابی اقتصادی (Economic Appraisal)

نمونه ای از سوالات :

- هزینه اثر بخش ترین روش تدریس به دانشجویان X چیست؟
- آیا روش های یادگیری فعال همانند یادگیری مبتنی بر مساله، هزینه اثر بخش تر از روش های یادگیری غیر فعال اند؟

مثال: چگونه می توانیم هزینه های آموزش را در ستینگ Ambulatory را به حداقل برسانیم؟

روش پژوهشی پیشنهادی:

- تحلیل هزینه (Cost Analysis)
- تحلیل هزینه-فایده (Cost-Benefit Analysis)
- تحلیل هزینه اثر بخشی (Cost Effectiveness Analysis)
- مطالعات هزینه مطلوبیت (Cost Utility Studies)

اولویت دوم

۲-۱ سوالات هدف گذاری (scoping questions)

نمونه ای از سوالات :

- نیازهای یادگیری دانشجویان چیست؟
- چه دانش، نگرش و مهارتی لازم است؟
- چه پیامد یادگیری ای روا و مناسب است؟

مثال: نیازهای آموزشی دانشجویان پزشکی در مورد بیماریهای بومی چیست؟

روش پژوهشی پیشنهادی:

- نیاز سنجی جامعه (Community Needs Assessment)
- تحلیل شکاف خدمات (Service Gap Analysis)
- تعریف نقش (Role Definition)
- تحلیل وظیفه (Task Analysis)
- تحلیل شغل (Job Analysis)
- تحلیل محتوا (Content Analysis)
- نیاز سنجی آموزشی (Educational Needs Assessment)

۲-۲ سوالات نیل به هدف (goal attainment or effectiveness questions)

نمونه ای از سوالات :

- آیا نیازهای یادگیری دانشجویان برآورده شده است؟
- آیا دانش، مهارت و نگرشی که دانشجویان نیاز دارند، بطور موثر و کارآمدی یادگرفته شده است؟
- آیا پیامدهای یادگیری مناسب به دست آمده است؟

مثال: بررسی دیدگاه دانشجویان فارغ التحصیل در مورد نقش دوره های کارورزی x در مورد ارتباط با بیمار

روش پژوهشی پیشنهادی:

- مطالعه پیمایشی دانشجویان (Student Surveys)
- مطالعات قبل – بعد (Before - After Studies)
- تحلیل نتایج آزمون های دانش و صلاحیت (Analysis of Test and Competences Data)
- تحلیل عملکرد شغلی (Practice/Observational Analysis)

۲-۳ سوالات اخلاقی (Ethical Questions)

نمونه ای از سوالات :

- انجام دادن X یا Y برای دانشجویان یا مدرسال صحیح است یا غلط؟
- آیا تحقق هدف X به روش Y خوب است؟

مثال: اگر دانشجو تقلب کرد روش اخلاقی برخورد با او چیست؟

روش پژوهشی پیشنهادی:

- تحلیل اخلاقی (Ethical Analysis)
- مشاوره عمومی (Public Consultation)

اولویت سوم

۳-۱ سوالات ارتباطی (Communication Questions)

نمونه ای از سوالات :

- مدرسان چگونه می توانند ارتباط موثری با دانشجویان برقرار نمایند؟
- مدرسان چگونه می توانند با یکدیگر و با سایر ذینفعان ارتباط موثری برقرار نمایند؟

مثال: بررسی دیدگاه دانشجویان/اساتید در مورد نقش استاد مشاور در دانشگاه

روش پژوهشی پیشنهادی:

- تحلیل مکالمه (Conversation Analysis)
- تحلیل گفتمان (Discourse Analysis)
- مطالعه جامعه شناسی زبان (Sociolinguistics)

۳-۲ سوالات چرایی و چگونگی (Constitutive Evidence)

نمونه ای از سوالات :

- روش تدریس X به چه شیوه ای کار می کند و یا کار نمی کند؟
- چرا روش تدریس X کار می کند یا نمی کند؟
- در چه شرایطی X کار می کند و یا نمی کند؟

مثال: بررسی کاربرد روش **problem base learning** در آموزش روش تحقیق دانشجویان x

روش پژوهشی پیشنهادی:

- پدیدار شناسی (Phenomenology)
- قوم نگاری (Ethnography)
- نظریه زمینه ای (Grounded Theory)
- مطالعات مشاهده ای جامعه شناسی (Sociological Observational Studies)
- ارزشیابی نظریه برنامه (Program Theory Evaluation)

۳-۳ سوالات ادراکی (Perceptual Questions)

نمونه ای از سوالات :

- تجارب یادگیری دانشجویان یا مدرسان از روش تدریس X یا Y چیست؟
- دانشجویان یا مدرسان ارزش روش تدریس x یا y را چطور می دانند؟

مثال: مقایسه روش تدریس سنتی و نقشه مفهومی در درس آناتومی از نظر دانشجویان پزشکی

روش پژوهشی پیشنهادی:

- مطالعات پیمایشی اجتماعی (Social Surveys)
- مصاحبه ها (Interviews)
- گروه متمرکز (Focus Groups)

۳-۴ سوالات اثربخشی مقایسه ای (Comparative Effectiveness Questions)

نمونه ای از سوالات :

- آیا روش تدریس X در مقایسه با روش تدریس Y به منظور رسیدن به پیامد z در دانشجویان نوع n، اثر بخش تر (کمتر اثر بخش) است؟

مثال:

روش پژوهشی پیشنهادی:

- طرح های تجربی کنترل شده (Controlled experimental designs)
- طرح های نیمه تجربی (Quasi-experimental designs)
- طرح گروه نامعادل (Nonequivalent Group Design)
- مطالعات سری های زمانی (Interrupted Time Series Studies)
- طرح های ناپیوستگی رگرسیون (Regression Discontinuity Designs)